

Unieke karakter van Waterleidingduinen ernstig bedreigd Provincie wil fietspad aanleggen

Op niet mis te verstane wijze hebben de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland en de stichting Duinbehoud medio februari geprotesteerd tegen de voorgenomen aanleg van een fietspad door de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD). De provincie Noord-Holland wil meefinancieren aan een ecodeuct tussen de AWD en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland (NPZK), maar stelt daarvoor als eis dat er dan een fietspad wordt aangelegd in de AWD. De Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland en Stichting Duinbehoud zijn tegen deze koppeling. De AW-duinen worden door het fietspad nog drukker en zullen worden overspoeld met wielrenners en mountainbikers. Wandelaars komen hierdoor in de verdrukking. Een nieuw hek van drie kilometer lengte langs het fietspad zorgt voor extra versnippering, terwijl het ecodeuct juist versnippering moet opheffen. Er zijn volgens beide organisaties voldoende alternatieven voor een fietspad, maar daar is nooit naar gekeken.

Vooruitlopend op een grote bijeenkomst over deze kwestie op 5 maart hebben de Vogelwerkgroep en de stichting een persbericht naar buiten gebracht, waarin zij krachtig protest aantekenen tegen de gang van zaken. De keuze van de provincie voor een ecodeuct met een recreatiefietspad (recreoduct) is volgens deze twee natuurverenigingen volstrekt uit den boze.

De Amsterdamse Waterleidingduinen zijn eigendom van de gemeente Amsterdam. Waternet (voorheen Gemeentewaterleidingen) is beheerder van de AWD. Natuurbeheer, drinkwaterwinning en recreatie gaan hier al jaren goed samen. Al vele decennia zijn wandelaars hier van harte welkom, ook buiten wegen en paden. Verder bestaat het recreatiebeheer

onder meer uit het verbieden van honden en fietsers. Deze vorm van beheer is uniek in de Nederlandse duinen. In de meeste andere duingebieden mag men wel fietsen en ook vaak (meestal aangeliend) met de hond lopen.

Ieder verzoek van omliggende gemeenten of de provincie Noord-Holland om de paden binnen de AWD open te stellen voor fietsers werd in het verleden kortdaat afgewezen. Het argument daarvoor was: door geen fietsers toe te laten is er een recreatieve zoning ontstaan die grote delen van het gebied ontziet. Dat wil zeggen redelijk wat wandelaars rond de hoofdingangen en steeds rustiger verder daar vandaan. Natuur, rust en ruimte zijn dan ook unieke kernwaarden van de AWD.

Deze vorm van beheer kon altijd rekenen op grote bijval van het merendeel van de bijna 1 miljoen bezoekers van de AW-duinen. Recreanten uit Zuid-Kennemerland en de Bollenstreek hebben een unieke keuzemogelijkheid: ongestoord wandelen, trimmen of struinen in de AWD, fietsen in alle andere duingebieden, zwemmen aan het strand, kanotochten maken in Spaarnwoude, honden uitlaten in de Haarlemmerhout en zeilen op de Mooie Nel of Kagerplassen. Waar heb je nog zo'n uitgebreide keuze?

Van ecoduct naar recoduct

In 2004 werden de eerste plannen gemaakt voor een ecoduct over de Zandvoortselaan. De bedoeling hiervan was een faunaverbinding te maken tussen AWD en Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Dat leek een goed plan en natuurliefhebbers waren hier enthousiast over. Het NPZK liet intussen in relatieve stilte een rapport door Alterra opstellen waarin niet alleen nut en noodzaak van een faunaverbinding werden onderzocht, maar waarin ook gekeken werd naar de mogelijkheden voor recreatief medegebruik van het ecoduct.

Langzamerhand kreeg het voor de natuur bedoelde ecoduct echter een steeds groter recreatief belang. In december 2008 besloot de provincie Noord-Holland bovendien om aan haar extra bijdrage van € 1,9 miljoen aan het, inmiddels recoduct genoemde, ecoduct de eis te stellen dat er een fietspad door de AWD moet komen. Dit druist volledig in tegen het huidige geldende recreatiebeleid zoals dat is vastgesteld door de gemeenteraad van Amsterdam in de beheersvisie voor de AWD 2001-2010.

Geen overleg of informatie

Provincie Noord-Holland, NPZK, maar ook Waternet hebben verzuimd om overleg te plegen met de gemeenteraad van Amsterdam. Die staat hierdoor volledig buiten spel.

Ook de natuurverenigingen in de regio zijn niet officieel geraadpleegd. De meer dan 100 vrijwillige natuuronderzoekers, waar regelmatige contacten mee zijn, werden nooit geïnformeerd. Alle plannen waren al uitgebreid en besproken met omliggende gemeenten en de provincie Noord-Holland.

Er worden dus politieke spelletjes gespeeld om onder de vlag van een reproduct een fietspad in de AWD door te drukken. Om de schijn op te houden van inspraak, werd in oktober vorig jaar een mailtje gezonden aan enige natuurverenigingen, met de vraag hoe zij over het reproduct en een fietspad door de AWD denken.

Grote weerstand tegen fietspad door AWD

Nu blijkt dat alle natuurverenigingen rond de AWD, maar ook Duinbehoud en de Milieufederatie Noord-Holland, unaniem tegen een fietspad door de AW-duinen zijn. Mensen in de regio Zuid-Kennemerland kunnen al naar hartenlust recreatief fietsen door het NPZK. De fietsverbinding tussen Zandvoort en Vogelenzang wordt door het geplande fietspad niet veel sneller. Eén fietspad door de AWD betekent misschien een vrijbrief voor meerdere fietspaden. Hiermee zou dit duingebied volledig ontsloten raken en daarmee zijn unieke karakter van natuur, rust en ruimte definitief verliezen. Dat is de belangrijkste reden voor de natuurverenigingen en vrijwilligers om tegen het fietspad te zijn.

Door de koppeling van reproduct en fietspad ontstaat bovendien een gekke situatie. De natuurliefhebbers worden hiermee in een hopeloze situatie gemanoeuvreerd. Zij moeten zich tegen een reproduct uitspreken, omdat zij anders opgezadeld worden met een ongewenst fietspad. De natuurliefhebbers voelen zich dus - net als de gemeenteraad van Amsterdam - op een onbehoorlijke manier onder druk gezet.

7

Twijfels over ecoduct

Inmiddels zijn er bij de betreffende natuurverenigingen ook grote twijfels ontstaan over nut en noodzaak van het aan te leggen ecoduct. De stichting Duinbehoud, aanvankelijk pleitend voor een onderzoek naar de waarde van een ecoduct over de Zandvoortselaan, stelt zich nu gereserveerder op. Zij vindt dat de ecologische baten van het ecoduct onvoldoende zijn onderzocht, zo blijkt uit een brief van algemeen coördinator A. van der Meulen van Duinbehoud aan de directie en beheerders van AWD/Waternet. Een door onderzoeksbureau Alterra opgesteld rapport bestempelt Van der Meulen als 'een globale studie', ook al omdat aanbevelingen voor een vervolgonderzoek niet zijn opgevolgd. Ook voor de stichting Duinbehoud is het nu zeer de vraag of

dit megaproject, dat ongeveer € 10 miljoen natuurbeschermingsgeld gaat kosten, wel voldoende positieve ecologische effecten heeft. Binnen de Vogelwerkgroep deelt het bestuur deze mening.

Nu de beheerders van de AWD hebben nagelaten alternatieven te onderzoeken en evenmin vrijwillige natuuronderzoekers naar hun mening hebben gevraagd, hebben de Vogelwerkgroep en Duinbehoud gepeild hoe de vrijwillige natuuronderzoekers in de AWD over dit onderwerp denken. Er kwamen 41 reacties binnen van mensen die zich op de een of andere manier met de natuur in het duingebied bezig houden. Alle onderzoekers spraken zich uit tegen een fietspad over het ecoduct en tegen een fietspad langs het Noordoosterkanaal tussen de Oase en de ingang Zandvoort.

Uit de reacties bleek ook dat er veel vraagtekens worden gezet bij de nut van het ecoduct. Enkele voorbeelden van onderwerpen die aan de orde zijn gesteld: Damherten en reeën uit de AWD komen bijvoorbeeld in een gebied, waar de aantallen worden beperkt door afschot, terwijl in de AWD geen jacht plaats heeft. Veel dieren komen nu ook al aan de overkant. Mogelijk zijn tunnels voor veel diersoorten effectiever. Door het aangebrachte hoge raster komen aanrijdingen nu al niet meer voor. Wel moet de AWD het toegangshek aan de Zandvoortselaan verhogen en, wat nog belangrijker is, ook sluiten. De Damherten wandelen nu zo de Zandvoortselaan op. De vraag is ook of een plek bij Huis in de Duinen niet beter is dan een plek bij de Blinkertweg?

Hoe verder?

Vlak voor het ter perse gaan van deze Fitis werd bekend dat betrokkenen een alternatieve route voor een fietspad mogen voorstellen. Het is te hopen dat de gemeenteraad van Amsterdam weerstand biedt aan de druk van de provincie Noord-Holland en de eisen voor een fietspad door het duin naar de prullenbak verwijst. Als de gemeenteraad het huidige wandelbeleid in de AWD handhaaft, biedt dat de kans om het unieke karakter van de AWD te behouden. Wandelaars en trimmers uit Zuid-Kennemerland en de Bollenstreek kunnen dan blijven genieten van de natuur en de rust in dit prachtige gebied. Bovendien wordt daarmee voorkómen dat het drinkwater een groter risico loopt op verontreiniging.

Het bestuur van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland